

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #4.2016

16+

*Forberedelser og forventninger til neste sommers leireventyr, Nord 2017!
Les om landsleiren, og gled deg sammen med speidere, rovere og ledere.*

«Litt Vilt», «Vilt» eller «Helt Vilt»?

Se bilder av roversprell på Camp 773

Nye aktiviteter sammen med Vitensenterforeningen

LEDER

REDAKTØR: KIRVIL KAASA

NYE VENNER OG MINNER FOR LIVET

side 6

BYGG PORTAL

side 8

NORD 2017: SLIK BLIR LEIREN

side 11

NORD 2017: HAIK

side 14

NORD 2017: LAG DIN EGEN SOVEMASKE

side 20

FJELLSPORTHELG

side 24

MEDIEPATRULJEN

side 28

PORTRETT: SEBASTIAN

side 32

ROVERFEMKAMPEN

side 36

FASTE SPALTER

KORTNYTT, side 3

EKSPERTEN & SPEIDEREN, side 31

TEGNESERIE, side 38

INFORMASJON, side 39

HURRA – LEIR!

Finnes det et speideruttrykk som det er knyttet flere forventninger til enn ordet speiderleir? Jeg tror ikke det. Antakelig er det også stikkordet til flest sterke, gode, spennende og hyggelige speiderminner også.

Noe av det fine med en speiderleir er at en leiruke sammen med bare de andre i gruppa kan være et like flott speidereventyr som en uke sammen med tusenvis av andre speidere. Bare tenk på de forskjellige leirene du har vært med på!

Men til sommeren er det landsleir igjen, og det er noe helt eget. Dessuten skal vi denne gangen til Bodø. Det blir en lengre reise enn vanlig for mange av oss, men det gir også muligheter for nye opplevelser, både før, under og etter leiren.

I dette nummeret av Speideren finner du tips som kan hjelpe deg og

de andre i gruppa – både speiderne, roverne og lederne – med å forberede neste sommers leir, i tillegg til nyttig informasjon om Nord 2017.

Er dere godt forberedt – både til haik, til byggeprosjekter og til dagslys døgnet rundt – får alle en enda bedre leir, og dessuten er jo planleggingen og det å glede seg en viktig del av opplevelsen!

Lykke til med leirforberedelsene!

Speiderhilsen
Kirvil Kaasa
ansvarlig
redaktør

ALLTID BEREDT

Besøksadresse:

St. Olavsgate 25, 0166 Oslo

Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo

Telefon: 22 99 22 30

E-post: nsf@speiding.no

www.speiding.no

Forbundskontoret til Norges speiderforbund er sertifisert som Miljøfyrtårn.

Ansvarlig redaktør: Kirvil Kaasa

Design: Løwehjerter design AS og MD Design

Trykk: 07 Media

Opplag 16+: 5 690

Omslag: Løwehjerter design AS og MD Design

Redaksjonen avsluttet: 4.11.16

Generalsekretær: Jens Morsø

Speidersjef: May-Britt Roald

Bidragstere: Bendik Fjeldstad, Ksenia Sazonova, Birgitte Heneide, Jørgen Moland, Cecilie Fongen Bjørnstad, Venusia Vinciguerra, Andreas E. Bjørndalen, Sissel Tveråen Moen, Gerd Kaasa, Vitensenteret INSPIRIA, KFUK-KFUM-speiderne

Redaksjonen:

Alexander Vestrum

Anne Cathrine Hyde

Carl-Frederic Salicath

Christian Sangereid

Christina Eide

Hanna Mastad

Tove Arntzen

MÅL:
F-1, 9,
10

HVA ER DETTE? Bokstaven og tallet viser hvilket mål i programmerkene saken passer til. Merkene og målene finner du i Småspeiderloggen og i Speiderbasen.

KORTNYTT

TEKST: ALEXANDER VESTRUM, OG KIRVIL KAASA

«ODDA»: – I SPEIDEREN VAR JEG GANSKE FREKK

Komiker og skuespiller Odd-Magnus Williamson, kalt «Odda», snakker i et intervju med Dagbladet om speiderbakgrunnen sin.

– I speideren var jeg ganske frekk, og jeg husker det var en av lederne som spurte «Hva skal det bli av deg? Det eneste du duger til er å slenge med leppa til folk». Tenk det, en del år seinere tjener jeg penger på det. Kjeften er et godt og deilig verktøy, sier «Odda». Han har denne høsten har vært aktuell både på teaterscenen og i TV-serien «Aber Bergen» og «Nobel – fred for enhver pris».

FOTO: TØRE SÆTRE / WIKIMEDIA / WWW.SETRE.NET

FOTO: VAN CHETWIND

FREDSLYSET KOMMER!

I disse dager nærmer flammen som har brent i over tusen år seg deg! Fredslyset begynner sin ferd i Oslo mandag 21. november. Neste dag kommer det til Molde og bæres om bord på to hurtigruteskip. Onsdag 23. er det i Bergen og søndag 27. i Vadsø. Flammen kan hentes i alle anløpshavnene – se detaljer på fredslyset.no.

Tirsdag 22. brenner flammen på speidergudstjeneste i Hamardomen. Den kjøres med bil til Stavanger og kan hentes underveis. Mange kirker holder gudstjenester med Fredslyset 27. november. Flammen minner om at vi er én menneskehet med en felles drøm om fred på jorden.

FOTO: NILS-MARTIN HAUGEN

Mina Andersen, Emily Richardsen, Emilie Walhaug, Oda Jessen og Johanne Hermansen fra 1. Rykkinn snakker over amatørradio under kyndig veiledning av Thomas Jenssen fra NRRL.

LA1ABS KALLER ...

– Jeg tror ikke det har vært flere deltakere på JOTA-JOTI i kretsen siden begynnelsen av 90-tallet, sier Per Hansen fra 1. Rykkinn speidergruppe og JOTA-komiteen om arrangementet i Asker og Bærum krets. 150 speidere deltok på kretsens mangfoldige program og koste seg inne og ute. Overnattingen

foregikk selvsagt ute. – Vi skal videre på leir etterpå, vi får sette opp telt på jordet til en av lederne, forklarer Oda Jessen (13). – Men først skal vi ha noen flere aktiviteter her og spise lunsj. Det blir JOTI-chatting i kveld, og leirbål. Vi gleder oss!, supplerer peff Emily Richardsen (13), begge fra 1. Rykkinn speidergruppe.

1 487 500

Årets Speideraksjon ga 1 487 500 kroner i bøssene og på sms! Pengene går til Flyktningehjelpens arbeid for syriske barn og unge i Libanon. Disse har flyktet fra borgerkrigen i Syria, som har vart i nesten seks år. Noe av pengene går til Norges speiderforbunds egne bistandsprosjekter i Liberia. – Tusen takk! Sier Harriet Rudd, leder for samfunnsavdelingen i Flyktningehjelpen. – Vi er stolte og imponerte over innsatsen som dere speidere gjør for mennesker på flukt. Borgerkrigen i Syria gjør at mange barn har mistet muligheten til å gå på skolen. Takket være speiderne får syriske barn og unge igjen tilgang til utdanning og yrkesopplæring. Det er med på å gi håp for fremtiden og skalpe muligheter for ungdom som går en usikker fremtid i møte.

FOTO: HILDE HALDORHAMN

SKATTEJAKT OG GELÉ MED VANILJESAUS

Speidingens dag i Nedre Buskerud krets' regi samlet 140 deltakere på Klokkehaugen ved Hurum kirke en lørdag i september, skriver Røyken og Hurum avis. De fleste var speidere mellom seks og ti år som deltok i en rundløype. Den ble avsluttet med skattejakt – med skatter til

alle. Speiderne som deltok kom fra Drammen, Skoger, Lier, Sætre, Slemmestad, Røyken og Hyggen. Mye god mat ble lagt på grillen. Spesielt stor stas var det da speiderne fikk servert gelé med vaniljesaus for å markere 10-årsjubileet for arrangementet.

FOTO: LILL SOFIE STRØM

PRIS TIL SUPERPOSITIV SPEIDERLEDER I NORDLAND

Fritjof Harald Strøm i Rødøy FSK speidergruppe, Helgeland krets, er tildelt Rødøyprisen 2016.

– Han får prisen for sitt mangeårige arbeid i speiderbevegelsen og for sitt arbeid med Camp Gjerøy. Vi gratulerer! skriver Rødøy kommune. Overfor Avis Nordland betegner kulturleder Anita Lykkja Fritjof som «en superpositiv kar».

– Han er en stor ressursperson som aldri gir seg, sier kulturlederen. Prisen består av et diplom og 5 000 kroner. Og dette er ikke den første prisen Fritjof Harald Strøm mottar. For et snaut år siden ble han kåret til «Årets friluftsentusiast» av Polarsirkelen friluftsråd.

FOTO: STEINAR MØNSEN

FJERDEPlass FOR HAVBRAATT I REGATTA

Speidere fra 1. Søgne sjøspeidergruppe og Songdalen FSK speidergrupper, med litt støtte fra Dykkerklubben, seilte kutteren Havbraatt i en veteranskipsregatta i Kristiansand tidligere i høst.

Havbraatt kom på fjerde plass, etter diverse tillegg i tiden på grunn av Havbraatts gode seileegenskaper i forhold til de litt langsommere skøyene, melder N24.

FINT, MEN KALDT PÅ TUR I HEDMARK

38 barn og voksne var i høst med på overnattingstur til friluftsområdet Puttara i Kongsvinger. Turen var et samarbeid mellom Puttaras venner, Byen vår, speideren og NaKuHel, ifølge lokalavisa Glåmdalen. 17 barn var speidere fra Kongsvinger 2 speidergruppe, resten av barna var ikke speidere. For noen ble det en kald opplevelse.

- Jeg frøs nesten livet av meg, sier ni

år gamle Sunniva Solberg (9), mens tiårige Norah Marielle Kildal Stagnes legger til følgende:

- Jeg frøs nesten foten av meg.
- Noen har vært litt kalde, men alt i alt har det gått kjempefint så langt. Jeg visste at speiderne som er med ville klare seg bra, men også alle de andre har greid seg fint, sa speiderleder Hege Mastad da lokalavisas journalist var på besøk.

SPEIDERE I TRØNDELAG ØVDE TIL NORD

37 speidere fra Åfjord og Rissa i Sør-Trøndelag krets hadde nylig en minileir på Selset friluftsområde. Der øvde de seg til landsleir neste år. Som på en større leir var det matlaging over bål, konstruksjon av byggverk med enkle materialer, leirbål og mye læring, lek og moro, skriver avisa Fosna-Folket.

TI METER HØYT KLATRETÅRN ÅPNET I ØSTFOLD

Med støtte fra både nasjonale og lokale aktører har det blitt bygd et klatretårn til 250 000 kroner på Kvernmoen leirsted i Aremark nordøst for Halden. Tårnet ble åpnet samme helg som JOTA/JOTI gikk av stabelen, ifølge Halden Arbeiderblad. Sparebankstiftelsen, Aremark idrettsforening og Marker sparebank har alle bidratt med penger. Kvernmoen eies og drives av St. Georgs Gildene i Norge.

BARN PÅ FRILUFTSSKOLE I LILLESAND

I høstferien arrangerte Lillesand speidergruppe i Sørlandet krets friluftsskole for 13 barn. De fikk blant annet prøve seg på spikking, matlaging på bål og kanopadling.

- Vi har gått lange turer, brent bål og besøkt naturreservat. Det har vært veldig gøy, og det morsomste var å få lage ting med kniv, sier Marcus Nordanger til Lillesands-Posten.

NORD 2017

TEKST: BIRGITTE HENEIDE

GOD JUL FRA NORD!

I dette nummeret av Speideren har du fått første del av leirmerket til landsleiren Nord2017! Neste del får du når du har fullført reisen til Nord. Under leiren blir det også andre merker du kan samle. De vil danne solstrålene rundt midnattssola di, f.eks. for forhåndssoppgave, haik eller armada.

Vi gleder oss til å se deg på Nord!

Fikk dere ikke nok merker i husstanden?
Send en melding til info@nord2017.no så sender vi til dem som mangler!

NORD 2017

TEKST: ANNE CATHRINE HYDE • FOTO: CHRISTIAN B. SØRENSEN, VEGAR SELJESTOKKEN, JENS VILHELM ROTHE

LEIRVENNER FOR LIVET

Er det én ting i livet du setter pris på, er det nok det å ha venner. Om de går i klassen din, eller om dere til og med bor langt unna hverandre er ikke avgjørende, dere er fortsatt venner. Noe av det mest minneverdige du kan skaffe deg på leir er, nettopp, venner.

KJETIL JØSSANG

› Sjekk ut artikkelen «Do you speak scouting?» i Speideren nr. 2/2016 for speideruttrykk på flere språk!

å få nye venner! Fordi dere allerede har noe felles, nemlig å være speidere, er det lettere å bli kjent. Snart skravler dere i vei om leirer og andre opplevelser fra speideren!

Hvis gruppa di allerede har en vennskapsgruppe utenfor Norge, så har de forhåpentligvis planer om å komme på landsleiren. Men om dere ikke har en slik vennskapsgruppe, er dette den gylne sjansen. Etter å ha bodd sammen på leir i en hel uke, er det gode muligheter for at dere kommer til å fortsette å holde kontakten. Kanskje er det dere som blir invitert til å komme på deres leir neste gang. For hvem ville ikke ha dratt på speiderleir til Spania eller Italia, eller nesten hvilket som helst annet land!

Det å få en venn fra Norge er ikke så vanskelig når du er på en norsk leir. Bruk mulighetene du har – smil og snakk med noen du ikke kjenner i iskøen, ved leirbålet, eller på en morsom aktivitet – det finnes så mange gode venner du ennå ikke har møtt!

Men hva med til og med å bli kjent med noen fra Australia, New Zealand, Storbritannia, Island eller et annet spennende land på neste sommers landsleir? Det er lettere enn du kanskje tror.

BO SAMMEN MED EN UTENLANDSK GRUPPE

Nord 2017 legger nemlig opp til at norske speidergrupper som ønsker det kan bo sammen med en gruppe fra et annet land. Det gir enda bedre leiropplevelser for både speiderne og lederne i begge gruppene, og mange gode muligheter for

Det kommer alltid utenlandske speidere på landsleirene våre, og det er lett å bli kjent med dem. Enda enklere er det hvis gruppa di bor sammen med en utenlandsk gruppe. Også roverleiren har utenlandske leirdeltakere som synes det er gøy å oppleve norske roversprell!

PLANLEGG TROPPSOMRÅDET

TEKST: ANNE CATHRINE HYDE | FOTO: HENRIK MATHIESEN, MÅRKUS J. ERIKSEN, KJETIL JØSSANG, NSF ARKIV

INNGANGEN SOM SIER ALT!

Noe av det første andre kommer til å legge merke til ved din gruppe på leir, er portalen til troppsområdet deres.

Portalen sier noe om hvor kreative dere er. Portalen er inngangen til deres lille rike på leiren, og den er ofte det første som reiser seg på en leir. For noen tropper kan det ta hele leiruka å bygge den!

Det er ikke nødvendig, og derfor er det lurt å starte planleggingen allerede nå! Særlig hvis et av målene deres er å lage en portal som er mer imponerende enn alle andres. Ja, kanskje høyere, mer avansert eller den som har flest etasjer! Det finnes mange ideer til portaler, noen er mer kreative enn andre. En klassiker er å bruke to trekantkonstruksjoner og strekke masse tau imellom for å lage et salformet rutenett, også kalt hyperbolsk paraboloid. Men hvem liker klassikere når det ikke er noen grenser for hva man kan finne på!? Både speiderne og roverne bør få mulighet til å komme med ideer til og være med på å bestemme hvordan portalen skal se ut. Dere kan lage portal med mange hengekøyer, et fancy gjerde, bruke bilder, bannere, farger, utskjæringer, skulpturer, klær osv. Dere kan bygge benker, heissystemer, bomber og tunneller.

UTENLANDSKE PORTALER

Hvis du har vært på leir utenfor Norge, eller på leir med speidere fra andre land, har du kanskje lagt merke til at noen land ser ut til å være mer opptatt av portaler enn andre. Speidere fra Storbritannia og Island bygger portaler på nasjonale leirer, mens i USA er ikke portalene like lette å finne.

SYV TIPS FRA PORTALMESTRENE I 1. LANGHUS ROVERLAG

1 Planlegg portalen før dere kommer på leirområdet.

2 Taustige er kult, men vanskelig å klatre i. Det er lurere å feste faste stigerinn til byggverket.

3 Tenk trekant! Da blir portalen mer stabil. Dere kan starte med firkanter og sette inn tverstokker for å lage trekantkonstruksjoner.

4 Hvis dere bygger høyt, surr med tykt tau. Hvis ikke, går det fort tusen meter med sisal med i surringen!

5 Bruk 3–5 runder på surringene, stram ordentlig, begynn med tømmerstikk, fest med dobbelt halvstikk på motsatt stikk. Se kapittelet *Nevenyttighet* i Speiderboka om pionering og surringer!

6 Hvis dere planlegger å bygge høyt, kan det hende at dere må ha godkjenning fra leirarrangøren. Spør i tide!

7 Vær kreative!

BYGG TRYGT OG STØDIG

Sikkerheten er ikke til å spøke med når en stor konstruksjon skal bygges! Her er noen tips til hvordan dere sikrer portalen:

- › Grunnstokkene i portalen bør være de tykkeste stokkene.
- › Det kan være lurt å grave grunnstokkene ned i bakken, minimum 20 cm, men ca. ½ til 1 meter ned er å anbefale. For ekstra sikkerhet, husk å fylle på med jord i hullene rundt raiene og tramp den hardt ned. Enda bedre støtte får dere ved å banke ned mindre stokker tett inntil raiene dere vil sikre.
- › Har dere flaggstang, bør den graves ned. Den kan også barduneres med 3 til 5 barduner.
- › Hvis dere har en terrasse, bør den ha et gjerde.
- › Hvis dere planlegger å bygge høyt, kan dere få påbud om bedre sikring.
- › Når portalen skal rives, riv fra toppen og nedover.

JAKTEN PÅ LEIRKJÆRESTEN

TEKST: TOVE ARNTZEN FOTO: CF SALICATH, PRIVAT

KAN LEIRKJÆRLIGHETEN VARE?

Leirkjæreste = «Kjæreste man får på speiderleir, man ser dem ofte forsvinne inn i skogen rundt rosignal. Det er rapportert at noen av forholdene varer også etter at leiren er ferdig.»

Leirbålskappe = Meget praktisk plagg for å holde varmen, kan med hell brukes sammen med leirkjæreste, da det er god plass.

Og det er vel det ultimate ved å ha leirkjæreste, å sitte tett sammen under leirbålskapen ved bålet, når kvelden og roen senker seg over leiren!

På min andre leir fikk venninna mi leirkjæreste, en gutt med masse fregner og leirbålskappe. Jeg var så misunnelig på henne som fikk sitte i en god og varm

armkrok! Vi var 12 år, og jakten på leirkjærester var i gang.

I hele min speidertid har jeg hatt bare én leirkjæreste, men mange leirforelskelser. Det er også den historien nesten alle jeg har snakket med forteller. De fleste ser på leirkjærester som ferskvare, noe som er over etter noen fine dager sammen på leir. Men av og til varer leirkjærligheten!

GOD LEIRKJÆRESTEJAKT!

Maren Sofie Dahle (25) og Daniel Engen Eriksen (28), Fredrikstad FSK speidergruppe.

Maren og Daniel likte hverandre fra de begynte i troppen, uten at den andre visste om det. Men da de ble ledere skjedde det noe når blikkene deres møttes. På troppsleir i Skottland i 2006 hadde Daniel 'glemt' puta si, og måtte låne Marens, og Maren frøs ofte, og måtte få sitte i armkroken til Daniel ved leirbålet. Årene gikk og leirkjærligheten vokste. På tur over Besseggen i 2011 fridde Daniel og fikk JA. De giftet seg året etter, og er fortsatt kjærester på leir.

Cecilie Thompson Stokke (34) og Atle Stokke (35), Grünerløkka MS speidergruppe.

På en leir i 1998 startet hjertene til Cecilie og Atle å slå fortore. På en haik med mye regn, hvor hun var peff og han var ass, ble de sittende oppe om natta og prate etter at de yngre speiderne hadde sovnet.

Da oppsto magien, og de ble leirkjærester. Til sommeren har de vært gift i 10 år og har to barn. Sammen driver de troppen til speidergruppa. Cecilie er fortsatt sjefen, hun er troppsleder og Atle er troppsassistent.

Camilla (24) og Jone Surnevik Kristiansen (26), Rennesøy KFUK-KFUM-speidere

Camilla og Jone er ivrige speidere, og møttes da de var 16 og 18 år. De er ikke enige om alt, men gjelder det speiding, er de helt på nett. I 2014 giftet de seg på landsleiren til KFUK-KFUM-speiderne. – Det kjentes helt riktig, forteller de. – Speideren har vært og er en stor del av livet vårt.

ROVER ELLER LEDER PÅ LANDSLEIR?

TEKST: KIRVIL KAASA • FOTO: ROGER JOHANSEN

GODBITER PÅ NORD 2017

Nord 2017 og omgivelsene rundt leiren har mye å by på for ledere og rovere, og sola går aldri ned ...

Roverleiren på Nord heter Døgnvill, aktivitetene skjer med andre ord både dag og natt. Er du leder, er det mange ulike tilbud å benytte seg av, både på leiren og utenfor.

På roverprogrammet i Døgnvill står blant annet roverkro med underholdning og leirbål. Det blir også overnattingshaik som passer for alle roverne. I roverleiren blir alt litt slakkere. Det blir ikke rosignal, og du bestemmer stort sett selv når du skal legge deg og stå opp. Rovere som deltar i stab og som medlemmer av en gruppe, får muligheten til å bo i roverleiren og være med på noen aktiviteter. Dette kommer frem i påmeldingen.

I løpet av leiruka vil roverne jobbe tre økter som stab. Disse øktene vil være i samme etat hele uka og velges ved påmelding etter «først-til-mølla»-prinsippet i januar.

Rovere som skal bo i roverleir må være født i 2001 eller tidligere.

PÅFYLL FOR DEG SOM STÅR PÅ

Ledere på leir bør helst få påfyll av mer enn mat, drikke og litt søvn nå og da.

Under Nord blir det et variert tilbud – fra det rolige til det aktive.

Når speiderne er opptatt med aktivitetene på Nord, bør du og medlederne dine benytte dere av det som er beregnet spesielt på dere. Tilbudet gjelder også for deg som er i stab.

Stikk innom lederkroa på Torget for en kopp kaffe og noe godt å bite i, en hyggelig prat og en liten hvil. Også flere andre serveringssteder egner seg for en strekk og en munnfull.

Når du er innstilt på å gjøre noe litt mer aktivt, kan du velge blant ulike lederkurs og foredrag om speiderrelaterte emner av dyktige folk.

For deg som vil være enda mer aktiv, blir det ulike typer lederhaik i nærområdet – både i den spektakulære naturen og i Bodø by, fra severdighet til severdighet..

Vil du bare ta en oppkvikkende, velgjørende dusj, får du som leder

muligheten til å benytte dusjanlegg like i nærheten av leirområdet.

Byen er så tett på at det er kort vei til en rekke fasiliteter og steder av interesse, for eksempel Flymuseet.

Det populære tilbudet om lederomsorg fra Stavanger 2013 blir videreført på Nord, og også lederbarn skal få gode og morsomme opplevelser. For dem legges det opp til program for forskjellige aldersgrupper ned til ca. 4 år.

Les mer om tilbudet til rovere og ledere på nord2017.no.

NORD 2017

TEKST: KIRVIL KAASA • FOTO: ALEXANDER VESTRUM • ILLUSTRASJON: NORD 2017

LITT VILT, VILT ELLER HELT VILT LEIRPROGRAM

Her er ukeprogrammet for deg som er speider på Nord 2017! Når troppen melder seg på landsleiren, skal hver patrulje sette opp hvilken type aktiviteter de helst vil ha.

Aylin Kaya Gustavsen er programansvarlig for Nord 2017. Det betyr at hun har ansvaret for øktene med aktiviteter – alt som har rosa farge i oversikten til høyre, unntatt haik. – Patruljen gjør alle programaktivitetene sammen, forklarer Aylin.

Hver patrulje følger opplegget i én programbolk gjennom hele leiruka, enten «Litt Vilt», «Vilt» eller «Helt Vilt». Når troppen melder seg på leiren, skal hver patrulje sette opp hvilket opplegg den helst vil ha.

Er det bare patruljen som skal bestemme dette?

– Troppslederen skal melde på speiderne og har ansvaret for dem på leiren. Patruljen skal komme med sine ønsker og være med og bestemme, men troppslederen kjenner speiderne og patruljene godt og kan hjelpe dem å velge.

Hva er viktig å tenke på når patruljen skal velge blant «Litt Vilt», «Vilt» og «Helt Vilt»?

– Patruljen bør se på aktivitetstilbudet i både «Litt Vilt», «Vilt» og «Helt Vilt» og finne ut hva de har mest lyst til. Patruljen og troppslederen kan også diskutere hva patruljen vil utfordre seg selv på. Alle de tre programbolken, «Litt Vilt», «Vilt» og «Helt Vilt», har varierte aktiviteter for patruljene. På leirens

nettside nord2017.no finnes informasjon om programmet.

Hva bør være mest avgjørende for valget – nivået på haiken eller noe annet?

– Dette er viktig å få med seg: Nivået på haiken henger ikke sammen med valget av programbolk! Patruljen kan gjerne velge et «Litt vilt» program og en «Vill» haik om de vil det!

Er alle sikret å få den programbolken de helst vil ha?

– Nei, men vi gjør vårt beste for at flest mulig får førstevalget sitt. Ved påmeldingen setter en nemlig opp en ønskeliste for patruljen. En patrulje som helst vil ha «Litt Vilt», vil uansett ikke bli satt opp på «Helt vilt»! Ingen patruljer blir satt opp på aktiviteter de er usikre på om de mestrer.

Kan man bytte programvalg?

– Nei, med mindre det er helt spesielle praktiske grunner til ønsket om å bytte.

Når får man vite hvilken programbolk patruljen er tildelt?

– Så snart som mulig etter at påmeldingsfristen er ute.

Finnes det et aktivitetstilbud i det som kalles Fritid i ukeprogrammet?

– Torget i leiren har masse

drop-in-aktiviteter å by på for speiderne fra kl. 10 til 22.30 de fleste dagene.

Det kommer også til å være noen slike aktiviteter fra torsdag før leirstart til mandag etter leir for dem som kommer til leiområdet et par dager før leiren starter, eller som blir en eller to dager etter at leiren er slutt. Det er også mulig å bruke fritiden på aktiviteter utenfor leiren, som Flymuseet og Nordlandsbadet, som begge ligger rett ved leiren. Disse er ikke inkludert i deltakerprisen.

TID TIL VENNER

– Vi spurte speiderne om hva som er viktig for dem for at det skal bli en best mulig leir, forteller Aylin. – Noe av det de sa, var at de vil ha tid til bare å være sammen med venner og gå rundt i leiren og bli kjent med nye.

SOM ÉN LANG PATRULJETUR

– Landsleiren blir på en måte som én lang patruljetur, sier Aylin. – Når det er fritid, bli enige i patruljen om hva dere vil gjøre. Peffen og assen har ansvaret for at ingen går alene, hvis de ikke vil det. Sørg for at alle i patruljen har minst én å være sammen med, er Aylins tips. – Da får hele patruljen en topp leir!

LEIRPROGRAM

		Programvalg Litt Vilt	Programvalg Vilt	Programvalg Helt Vilt
Lørdag	12.00-20.00	Leirbygging (inkl.lunsj og middag)	Leirbygging (inkl.lunsj og middag)	Leirbygging (inkl.lunsj og middag)
	20.00-22.30	Åpningsleirbål	Åpningsleirbål	Åpningsleirbål
Søndag	10.00-12.30	Morgenøkt	Fritid (inkl. lunsj)	Fritid (inkl. lunsj og middag)
	12.30-14.30	Fritid (inkl. lunsj og middag)		
	14.30-17.00		Ettermiddagsøkt	
	17.00-20.00		Fritid (inkl. middag)	
	20.00-22.30			Kveldsøkt
	22.30-23.30			Fritid
	23.30-	ScoutsOwn	ScoutsOwn	ScoutsOwn
Mandag	02.00-10.00	Sove (inkl. frokost)	Sove (inkl. frokost)	Sove (inkl. frokost)
	10.00-12.30	Fritid (inkl. lunsj og middag)	Fritid (inkl. lunsj og middag)	Fritid (inkl. lunsj)
	12.30-14.30			
	14.30-17.00			Ettermiddagsøkt
	17.00-20.00			Fritid (inkl. middag)
	20.00-22.30	Kveldsøkt	Haik (inkl. sove, frokost og lunsj)	
	22.30-23.30	Fritid		
	23.30-02.00			Nattøkt
Tirsdag	02.00-10.00	Sove (inkl. frokost)		Sove (inkl. frokost)
	10.00-12.30	Morgenøkt		Fritid (inkl. lunsj)
	12.30-14.30	Fritid (inkl. lunsj og middag)		
	14.30-17.00			Ettermiddagsøkt
	17.00-20.00		Fritid (inkl. middag)	Fritid (inkl. middag)
	20.00-22.30	Haik (inkl. sove, frokost og lunsj)		
	22.30-23.30			
	23.30-02.00		Nattøkt	
Onsdag	02.00-10.00		Sove (inkl. frokost)	Sove (inkl. frokost)
	10.00-12.30		Fritid (inkl. lunsj)	Morgenøkt
	12.30-14.30			Fritid (inkl. lunsj og middag)
	14.30-17.00		Ettermiddagsøkt	
	17.00-20.00	Fritid (inkl. middag)	Fritid (inkl. middag)	
	20.00-22.30		Kveldsøkt	Haik (inkl. sove, frokost og lunsj)
	22.30-23.30		Fritid	
	23.30-02.00	Nattøkt		
Torsdag	02.00-10.00	Sove (inkl. forkost)	Sove (inkl. forkost)	
	10.00-12.30	Fritid (inkl. lunsj)	Morgenøkt	
	12.30-14.30		Fritid (inkl. lunsj og middag)	
	14.30-17.00	Ettermiddagsøkt		
	17.00-20.00	Fritid (inkl. middag)		Fritid (inkl. middag)
	20.00-22.30	Pefftreff	Pefftreff	Pefftreff
	22.30-23.30			
	23.30-02.00			
Fredag	02.00-10.00	Sove (inkl. frokost)	Sove (inkl. frokost)	Sove (inkl. frokost)
	10.00-12.30	Fritid	Fritid	Fritid
	12.30-14.30	Markedsdag	Markedsdag	Markedsdag
	14.30-17.00			
	17.00-20.00	Fritid (inkl. middag)	Fritid (inkl. middag)	Fritid (inkl. middag)
	20.00-22.30	Avslutningsleirbål	Avslutningsleirbål	Avslutningsleirbål
	22.30-23.30	Fritid	Fritid	Fritid
	23.30-02.00			
Lørdag	02.00-10.00	Sove (inkl. frokost)	Sove (inkl. frokost)	Sove (inkl. frokost)
	10.00-12.30	Nedrigging av leir	Nedrigging av leir	Nedrigging av leir

NORD 2017

TEKST OG FOTO: SISSEL TVERÅEN MOEN

KOSEBAMSENE TESTET HA

Speidere fra Salten krets testet haikeruter til Nord 2017 en helg i oktober. De fleste prøvde ut «Helt selv», det vil si at de planla sin egen haikerute. Noen testet de korte rutene i «Helt snilt» og «Ikke fullt så vilt».

Sigrid Moen (15 år), patruljefører i Kosebamse fra 1. Tverlandet speidergruppe forteller hvordan hennes patrulje planla og gjennomførte haiken.

– Vi møttes og planla hvor vi skulle gå, og hvilket utstyr og hvilken mat vi skulle ha med oss, forklarer Sigrid. – Vi snakket også om hvilke skader som kunne oppstå, og hvordan vi kunne unngå dem. Så avtalte vi med en av lederne våre at hun skulle være hjemmeleder.

– Hvilke mål hadde dere for haiken?

– Vi ville ha det moro og kose oss sammen på tur!

– Gikk alt etter planen?

– Nei, vi gikk ikke så langt som vi hadde

planlagt, fordi det var ganske krevende forhold. Det var veldig vått i marka, og det regnet mye. Vi vurderte derfor været, og valgte å slå leir tidligere enn vi hadde tenkt.

– Er det noe dere har tenkt å trene på til neste haik?

– Vi må nok trene på å vaske opp før vi drar hjem, innrømmer Sigrid og ler.

Kosebamsene tilbake fra haik – litt våte, men veldig fornøyde! Fra venstre: Hanna Bergh Johansen (ass), Benedicte Lundteppen Nilsen, Eivind Olsen, Vette Pedersen Widding og Sigrid Moen (peff).

SLIK HADDE VI DET PÅ HAIK

(skrevet av Kosebamsene):

1.–2. oktober dro Kosebamse (Benedicte, Hanna, Sigrid, Eivind og Vette) på patruljehaik. Alle i patruljen var med bortsett fra assen, Bjørnar. Sigrid var peff og Hanna var ass.

Vi gikk mot Erlingbu i Bodømarka, og leirplassen ble satt tredje bro før Langvannet. Ruta inneholder mye myr, og det var en del gjørme. Været på turen var skiftende, oppholdsvær eller regn. Jentene valgte å sove i telt, mens guttene sov under en presenning som de hadde satt opp.

Maten vår var pølse med brød og potetmos. Vi fikk også i oppgave å lage eplekake på turen. Vi kokte pølsene og fikset potetmosen. Siden det skulle være melk i mosen, og melk er ganske tungt, tok vi med melkepulver i stedet. Vi savnet ikke noe spesielt av utstyr.

Miljøet i patruljen var ganske bra, alle ble fort

enige, og patruljeføreren og assistenten fordelte oppgaver til de andre i patruljen. Vi var positive og hyggelige mot hverandre, selv når det var dårlig vær.

Noen var litt kalde på turen, mens noen var varme. Vi fikk ikke tent opp bål, siden det var så vått, men vi gikk tidlig i soveposene og varmet oss i dem. Det var ganske lett å orientere seg etter kartet.

Da vi skulle lage eplekake, laget vi en egen vri på den. Vi pisket krem som vi hadde på en kjeksbunn og la friske eplebiter på toppen.

Peffen Sigrid gikk nesten tom for strøm på mobilen, siden den ikke tålte kulde så godt. Det beste med haiken var at vi fikk dra på en tur alene og være sosiale med de andre i patruljen.

Samarbeidet med lederne før, under og etter haiken var bra og vi vil planlegge neste haik lik som denne. (Bare finere vær.) :-)

NORD 2017 HAIK – TROPPSLEDERENS ROLLE

TEKST: JØRGEN MÖLAND

HAIKERUTE

PLANLEGGE OG GJENNOMFØRE HAIK

På Nord 2017 kan patruljen din velge om dere vil ha en ferdig haikerute, eller planlegge en egen. Se nord2017.no for muligheter! En god haik kjennetegnes av planlegging og læring:

FØR HAIK:

- Finn ut hva dere vil gjøre på haiken
- Lag en plan for haiken ved hjelp av heftene «Sikkerhet på tur» og heftet fra Peffkurs 2
- Snakk med troppsleder
- Finn ut hva dere trenger å lære

UNDERVEIS:

Skrivlogg

ETTER HAIK:

- Hva gikk bra?
- Hva gikk ikke helt etter planen?
- Evaluer – bruk loggen til å se på hva dere kan forbedre til neste gang.

KUNSTEN Å VELGE TUR ETTER EVNE OG FORHOLD

Det er bratt. Det er lyst. Det er perfekt. Men hva vil speiderne? Hva er viktig for patruljen å få ut av de 24 timene på landsleiren der de bestemmer det meste selv?

Enten patruljen velger en ferdig haikerute, eller lager sin egen, handler det om å vurdere hva som er en passe utfordring for akkurat dem i starten av juli 2017, i evig dagslys i nordnorsk fjellandskap.

Det er utgangspunktet for forhåndsoppgaven til Nord for patruljene. Et eksempel: Patruljen Gaupe bestemmer at målet for haiken er at alle skal ha det fett minst 20 av de 24 timene. Det å ha det fett er at alle skjønner hvor de er og hvor de skal, er passe mette og varme, omtrent til enhver tid. Hva slags tur skal Gaupe da velge?

MOTIVERE OG VEILEDE

Troppslederens rolle er først og fremst å motivere til at Gaupe strekker seg akkurat passe i valget av haikerute. Om patruljen på senhøsten 2016 ønsker seg noe "Helt vilt", eller legger en i overkant ambisiøs selvvalgt turplan, har du som troppsleder minst to muligheter. Du kan si "Nei, denne planen godkjenner jeg ikke, velg en enklere tur". Eller du kan si, "Oi, for en heftig plan, er dere i stand til å gjennomføre den om dere skulle gjort dette i morgen?" Hvis svaret er «nei», blir kanskje neste spørsmål «Hva skal til for at dere kan gjennomføre denne

turen under alle forhold til sommeren?» Samtalen som følger kan gi et utrolig bra grunnlag for speiderarbeidet frem mot landsleiren. Patruljen Gaupe har plutselig sett en rekke ting de må finne ut og trene på om turplanen skal treffe målet om å ha det «fett» minst 20 av 24 timer.

Det unike ved speiderfriluftslivet er at man gjør det selv. Turplanlegging er ikke bare noe du gjør på forhånd, men hele veien. «Plans are nothing, planning is everything.» *)

VARIABLE FORHOLD, FAST MÅL

Målet om å ha det fett består, mens veien dit endrer seg i takt med skiftende forhold i naturen og i patruljen. Dagsformen, at patruljen får et nytt medlem rett før leiren, at det blir vått ruskevær, eller motsatt, at det er knusktørt og bålet må erstattes av primus. En god turplan tillater de variable forholdene å endre seg uten at målet for turen nødvendigvis må endre seg. Planen bør inkludere gode alternativer, og du som troppsleder skal veilede patruljene til å ta gode, selvstendige valg. Både på forhånd, ved turstart og underveis på haiken.

Les mer på nord2017.no

*) Sitatet er fra USAs 34. president Dwight D. Eisenhower (1953–1961)

NORD 2017: KOM PÅ BESØK

TEKST: KIRVIL KAASA | FOTO: ANDREAS HARJO KJELLMANN

HOTELL? NEI, HOTELT!

Du som vil ha landsleiropplevelser, men som ikke skal være med som deltaker, leder eller stab, kan ta inn på Hotelt i Bodø neste sommer. Et supert tilbud for enslige gjester, for par og for barnefamilier.

– Det er populært å bo på Hotelt, konstaterer Trond Olsen fra 1. Sandefjord speidergruppe. Han er «hotellsjef» på Nord 2017, slik har var på landsleiren i Stavanger i 2013. Trond er medlem i St. Georgs Gildene Norge, som på de siste fem landsleirene våre har drevet dette «bed & breakfast»-tilbudet, som for øvrig inkluderer halv- eller helpensjon i samarbeid med leirens serveringssteder.

FINE FASILITETER FOR ÉN ELLER FLERE

– Vi rigger til et masteseil med benker og bord under, og slår opp lavvoer i en ring rundt. I utgangspunktet tilbyr vi «dobbeltrum» – altså to gjester i hver lavvo, men det er også mulig å reservere «enkelttrum», og vil en ta med seg flere, er det plass til to ekstra senger i hver lavvo, forteller hotellsjefen.

– Rommene er innredet med utstyr fra Speider-sport, det vil si feltsenger. Hvert rom har eget bad også – et vaskevannsfat på en skammel, og innlagt lys, altså midnattssola, haha!

Trond er en blid kar, og er opptatt av å

For informasjon om priser og reservasjon av rom på Hotelt, se nord2017.no.

skape en god stemning for gjestene sine.

– Alle vi som skal være med som vertskap på Hotelt gleder oss veldig til dette, og vi vil gjøre det så hyggelig vi kan, forteller han entusiastisk.

– Det er stort å oppleve en landsleir, og vi vil bidra til at flest mulig kan få ta del i den opplevelsen, selv om de ikke er påmeldt.

SELGER ALT ETTER LEIREN

– Foreldre, søsken, ledere som ikke skal på leir, tidligere speidersjefer, presse – aller er hjertelig velkomne til

oss. Det er mulig å sjekke inn fra og med lørdag 1. juli. Innen kl. 11 lørdag 8. juli må alle gjester ha sjekket ut, for da selger vi både «hoteltrom» og inventar til speidergrupper og andre som er interessert i utstyret, slik vi gjorde på forrige landsleir, forteller Trond, tydeligvis fornøyd med ordningen.

FAMILIEFERIE MED LEIROPPLEVELSE

Landsleiren i Bodø er en ypperlig mulighet til å legge familieferien til Nord-Norge, og de mange flotte opplevelsene som landsdelen byr på er perfekt å kombinere med et leirbesøk – gjerne med overnatting!

Hotelt ligger på selve leirområdet, men det finnes også andre alternativer for overnatting. I leirens egen gjesteleir er det plass til både telt, bobiler og campingvogner. Til døgnpris vil man få tilgang til både toalett, vann og strøm. For deg som er hoteltgjest er det fullt mulig å parkere kjøretøy på parkeringsplass mens du bor i leiren.

NORD 2017: MAT OG SERVERING

TEKST: CHRISTINA EIDE • FOTO: VIDAR HAGEN

CAFÉLIV OG MATKASSER

På landsleiren Nord blir det masse mat! Det er kretser og utenlandske grupper som har tatt ansvar for kiosker og utsalgssteder på torget. Og det vil bli mye variert å velge blant!

KAFFEHUS, HAMBURGERBAR, TOPP UNDERHOLDNING OG REGNBUEKAFÉ.

De som reiser lengst for å drive et utsalgssted i Bodø neste sommer er en gjeng entusiastiske sveitsiske speidere. De skal drive et sveitsisk kaffehus som vil servere kaffe, te, kaker og noen sveitsiske spesialiteter. Her vil det bli god stemning og muligheter for jodling.

Den norske kontingentledelsen til World Scout Jamboree i USA i 2019 skal drive en hamburgerbar. De skal fyre opp grillene og gi deg en skikkelig smak av USA. De vil også svare på alt du måtte lure på av spørsmål knyttet til den neste verdensspeiderleiren.

Det skal ikke mangle ferske bakervarer når speidere fra Fredrikstad krets børster støv av bakerovnen sin! Som de sier selv: – Her skal det bli ille gode bollær!

Follo krets skal også drive et spisested på Nord, det heter Sør! Her inviterer de til party, god stemning, et bredt utvalg og gode priser. – Sør vil servere mange varmretter, is, brus og slush og selge et bredt utvalg kioskvare. I tillegg byr Sør på topp underholdning og god stemning, lover en fornøyd Vidar Falck-Muus fra Follo krets.

Follo krets skal drive et spisested på Nord, det heter Sør! Sør vil servere mange varmretter, is, brus og slush og selge et bredt utvalg kioskvare. Sør har allerede sin egen logo som står i stil med leiren sin logo.

På Nord blir det garantert noe for enhver smak, både på spisestedene og i matkassene.

Det blir også en Regnbuekafé på Nord. Inspirasjon er hentet fra suksessen med regnbuekafé på jamboreen i Japan i 2015. Her er bevisstgjøring og synliggjøring viktige stikkord. Speiderne skal erfare at det greit å være speider og skeiv! Regnbuekafeen skal være en plass der det skal kjennes trygt å være og hvor de gode samtalene står i fokus.

MATKASSER TIL SPEIDERNE

Maten til troppene på Nord blir ferdigpakket i matkasser som leveres ut til LOS-stasjonene rundt om på leiren. Troppene velger selv ved påmeldingen i januar hvilken av matkassene de vil ha de enkelte dagene på leir. For eksempel

ferdige fiskepinner rett i panna, eller filét av torsk og ingredienser til å lage sine egne fiskepinner.

– Vi vet at mange tropper har ulikt fokus på matlaging på leir. For noen er det en stor del av leiren, mens andre ikke er interesserte i å bruke mye tid og krefter på dette, forklarer Magnus Vølle (26) i forsyningsetaten.

– Med forskjellige matkasser vil vi prøve å møte troppenes behov i større grad enn tidligere. Det vil også være en nettbutikk hvor troppene kan bestille mat til frokost og lunsj hver ettermiddag/kveld. Forsyningsetaten pakker og leverer middag og de bestilte varene på LOS-stasjonene ute i leiren.

NORD 2017: REISEN

TEKST OG FOTO: CF SALICATH

HELT VILL TOGTUR

Roverleirsjef Astrid gikk til Nord-området i sommer, og viseroverleirsjef Oda Emilie Larsen (24) kunne jo ikke være så mye dårligere. Da leiren skulle ha en planleggingshelg i høst, tok hun toget fra Drammen til Nord. Helt vilt, eller helt snilt?

Første etappe er nattoget fra Oslo til Trondheim.

Oda er klar for en natt på toget mot Trondheim, med sovemaske selvfølgelig!

I nesten et døgn reiste Oda med tog for å nå leirstedet. Hvordan i alle dager fikk hun tiden til å gå?

«På hvilken jernbane ligger Lønsdal stasjon?», leser undertegnede fra quiz-boken Oda har med. Når svaret ikke kommer, må jeg hinte om at hun må se ut vinduet om noen timer. Foruten quiz er både Alias, kortstokk og siste nummer av Speideren med på turen nordover.

Polarsirkelen passeres, mens temaet amerikansk politikk blir behørig gjennomgått. Landskapet endrer seg i

behagelig tempo, og vi passerer den ene stasjonen etter den andre. Etter Rognan kan vi se fjellene langs Saltfjorden, og får virkelig følelsen av å være i nord. Og snart passerer vi, med stor glede, leirområdet like før vi kjører inn til Bodø stasjon.

– Det er litt trist at turen er over, det gikk jo egentlig ganske fort, konkluderer Oda, og anbefaler alle som har mulighet å ta toget til Nord i 2017.

– Det er litt trist at turen er over, det gikk jo egentlig ganske fort, konkluderer Oda, og anbefaler alle som har mulighet å ta toget til Nord i 2017.

Reisen til Nord

Det vil være mulig å komme seg til og fra landsleiren med tog, buss, fly, båt, bil og til fots eller på sykkel. Norges speiderforbund har forhandlet fram gode tilbud til alle grupper som skal delta. Det skal være enkelt, praktisk, trygt og en god opplevelse å reise med speiderne til og fra leir. Vær tidlig ute med å planlegge, så blir reisen best mulig! Se nord2017.no

Oda frykter kjedsomhet ei! Og naturligvis dykker hun først ned i siste nummer av Speideren for å lese om sin Astrids gåtur samme vei som vi nå suser av gårde med toget.

Denne gjengen fra Hemne speidergruppe i Sør-Trøndelag krets var også på toget.

K-5,
6, 8

FORHÅNDSOPPGAVE

TEKST OG FOTO: KIRVIL KAASA IDE OG INSPIRASJON GERDFJELLANGER.NO

SY EN SOVEMASKE

Når det er lyst hele døgnet, kan det være vanskelig å få sove. Et lurt tips er å bruke en sovemaske. Den syr du selv!

En av forhåndsoppgavene for alle som skal på landsleir i Bodø neste sommer er å lage sin egen sovemaske. Her viser vi deg hvordan du kan lage en som stenger midnattssola ute, som sitter godt og som er behagelig å ha over øynene.

DU TRENGER

- To biter bomullsstoff (15 x 25 cm), gjerne i hver sin farge. Stoffrester kan gjerne brukes!
- En bit platevatt (15 x 25 cm) – kjøpes f.eks. i hobbybutikk eller stoffbutikk. Tips! Hele patruljen kan kjøpe inn sammen, det lønner seg.
- Matpapir til å tegne mønster på
- Blyant
- En god, skarp saks
- Synål og knappenåler
- Sytråd
- 40 cm strikk, ca. 1,5–2 cm bred
- Filt, tøymerker e.l. til å pynte maska med
- Tekstillim
- En god porsjon tålmodighet og nøyaktighet!

Kopier og klipp ut mønsteret. Det røde mønsteret er størrelsen til platevatt, det grønne mønsteret er størrelsen på selve sovemasken.

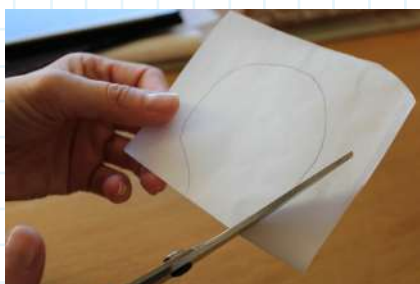
SLIK GJØR DU

Har du trening i å sy, kan du klare dette alene. Hvis ikke, be gjerne noen som kan sy om å hjelpe deg. Du kan bruke symaskin eller nål og tråd. Det siste er kanskje enklere, men du må sy små sting, og det tar litt lengre tid. Du må beregne å bruke minst to timer.

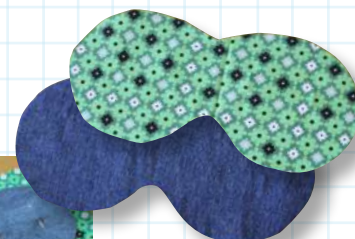
TIPS!

- › Bruk en tynn synål, det er lettere å bruke enn en tykk, selv om hullet til tråden er mindre.
- › Knyt en knute ytterst på enden av tråden, og pass på å feste tråden godt når du har sydd ferdig.
- › Sy med enkel eller dobbel tråd, alt ettersom hva du synes er enklest, men gjør du noe feil, eller det blir floke på tråden, er det lettere å rette opp hvis tråden er enkel.
- › Sy med små, små tråklesting (opp-og-ned-opp-og-ned)
- › Vær nøyaktig og tålmodig, det lønner seg.

1. Kopier mønsteret over på matpapir, brett papiret dobbelt, klipp ut dette.

2. Fest mønsteret på den ene stoffbiten med knappenåler og klipp ut så nøyaktig som mulig. Gjør det samme med den andre stoffbiten.

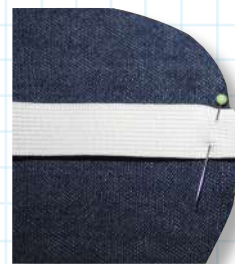

3. Kopier og klipp ut mønsteret til platevatten. Fest med nåler og klipp ut vatten etter mønsteret. De to stoffbitene skal være like store, platevatten skal være litt større. (Her har vi klippet ut stoffet større enn mønsteret, det er ikke nødvendig.)

4. Tre tråd i nåla

5. Fest strikken med knappenåler, som vist på bildet. Prøv om strikken er passe lang.

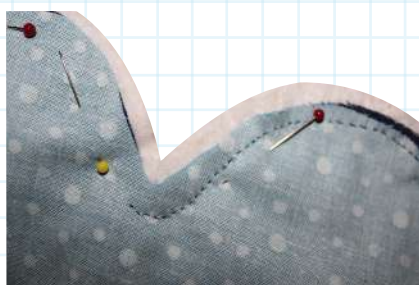
6. Sy strikken fast i hver side på den ene stoffbitens rettside, slik det er vist på bildet.

7. Legg de to stoffbitene sammen, rette mot rette, oppå platevatten. Bruk knappenåler til å feste alle tre delene sammen. Tråkle sammen først, hvis du skal sy masken på symaskin. Bruker du nål og tråd, trenger du ikke tråkle først. Fester du strikken med en knappenål, som på bildet under, er den ikke i veien når du syr.

8. Sy delene sammen. Det bør være ca. ½ cm mellom kanten av stoffet og sømmen. La ca. 7-8 cm langs kanten øverst være åpent.

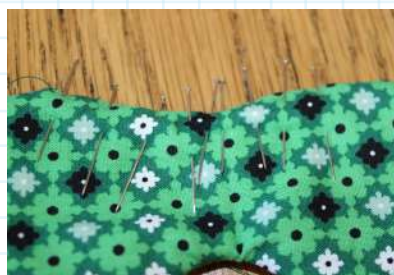
9. Klipp bort den overflødige kanten på platevatten, og klipp noen få små, små hakk inn mot sømmen langs hele veien der du har sydd. Da strammer ikke stoffet seg når du om litt skal vrenge maska, og den blir flat og jevn.

10. Det du nå ser på, er vrangsidene. Vrenn masken slik at rettsiden kommer ut. Bruk gjerne et strykejern til å presse maska helt flat og slett.

11. Nå skal du sy åpningen øverst pent sammen: Brett kantene av stoffet inn og mot hverandre. Fest med knappenåler. Sy sammen med nål og tråd. Ferdig!

Nå kan du sette ditt eget særpreg på sovemasken din, men velg pynt som er flat, og dekorér bare den ene siden, den som ikke skal være inn mot øynene. Bruk noe som skal strykes fast, eller bruk et tynt lag med tekstilim.

SYNLIGHETSPRISEN

TEKST: BENDIK FJELDSTAD • FOTO: TENTSILE

BLI MED I KAMPEN OM SYNLIGHETSPRISEN

VINN
TRETILT FRA
SPEIDER-SPORT

Frist: 31. desember

Har din speidergruppe vært aktiv i lokalmiljøet, vist fram speiding, tatt samfunnsansvar og inkludert ikke-speidere? Da kan dere vinne Synlighetsprisen for 2016 og stikke av med et tretelt fra Speider-sport.

Lillesand speidergruppe vant Synlighetsprisen for 2015, og gruppeleder Tone Falkenhaus mener at arbeidet deres med synlighet har hatt mye å si for rekrutteringen til gruppa. – Når speidergruppa har vært ekstra synlige i media, har vi sett en tilstrømning av nye medlemmer. Jeg tror også at synlighet bidrar til en god «lagfølelse» og tilhørighet for de speiderne som er med.

Falkenhaus mener synligheten også bidrar til bedre omdømme for gruppa. – Speiderne gjør mye bra for lokalsamfunnet. Men det blir ikke lagt så godt merke til hvis man ikke viser det fram. Mange oppslag i avisa og deltakelse på for eksempel bøssebæring og ryddeaksjoner har gitt oss et godt omdømme i kommunen. Dette har bidratt til at vi får god støtte fra kommune og lokal sparebank, i form av både penger og infrastruktur når vi arrangerer leir.

HVORDAN BLI SYNLIG?

Tone Falkenhaus har gode råd til grupper som vil bli mer synlige, og mener at det ikke er lederne som trenger å gjøre alt. – La speiderne selv være synlige! Dere kan oppfordre dem til å snakke om speiding på skolen, ta med ikke-speidere på haik, sende inn leserinnlegg til avisene

eller skrive om turene sine på Facebook. Dere Bruk også foreldrene. Ofte har lederne nok med å planlegge turer og arrangementer, og da kan foreldrene for eksempel få i oppgave å kontakte avisa før eller etter arrangementet. Foreldrenes nettverk kan også bidra til å gjøre speideren synlig.

Gode bilder og film kan hjelpe gruppa med å få positiv synlighet, enten de skal legges ut på Facebook, Instagram eller sendes til lokalavisa. Speideren-journalist, hobbyfotograf og NTB-journalist Alexander Vestrum har råd til deg som vil ta gode speiderbilder. – Gode speiderbilder kan være så mye! Jeg liker bilder der man kommer nært på enkeltspeidere og det de gjør, mens mange aviser erfaringsmessig liker gruppebilder eller andre bilder der man ser så godt som alle i gruppa, slik at alle foreldre, besteforeldre og oldeforeldre kan se noen de kjenner i avisa. Rådet mitt er derfor å ta begge typer bilder.

Omtale i lokalavisa på papir eller nett er en fin måte å bli synlige på, og Alexander Vestrum råder grupper til å være offensive. – Ha gjerne ei pressemelding, der dere forteller litt om hva som skal skje eller har skjedd, og sett opp en tilgjengelig kontaktperson hvis journalisten skulle ha noen flere spørsmål. Å ta en telefon og «mase» litt

er heller ikke dumt! Dere kan ikke regne med at avisa alltid har folk å sende til et arrangement, sørg derfor for å ha gode bilder som de fritt kan bruke.

HVORDAN DELTA I KÅRINGEN AV SYNLIGHETSPRISEN

For å delta i kåringen må speidergruppa sende en kortfattet beskrivelse av arbeidet deres på e-post til kk@speiding.no. Fortell hva dere har gjort, og dokumentér medieoppslag, legg ved emneknagger, lenker til nettsider, sosiale medier m.m. Inkluder gjerne bilder av aktivitetene deres. Merk e-posten med Synlighetsprisen.

FRISTEN FOR Å SENDE INN ER 31. DESEMBER.

En jury vil kåre en vinner blant gruppene.

Juryen består av Lars Volden («kommunikasjonsspeider» og juniorrådgiver hos kommunikasjonsbyrået Apeland), Alexander Vestrum (Speideren-journalist, hobbyfotograf og NTB-journalist), Iver Gjendem (markedsjef hos Speider-sport, grafisk designer og fotograf) og leder for kommunikasjon/redaktør for Speideren Kirvil Kaasa.

GRATIS
FRAKT

2400,-

Veil. 3149,-

«Speiderpakka» er et sett med Speiderposen i grønn 180 cm, Speidersekkken i blå 50 liter og Bamse skumunderlag til en svært god pris. Perfekt startpakke for nye speidere!

Mammut Bamse Extreme er et tykt skumunderlag som tåler tøff bruk hele året. Meget solid, trekker ikke vann og har lang levetid. God friksjon mot sovepose hindrer at du sklir av underlaget i løpet av natten... ❶

«Speidersekkken» Asivik Hiker II 50 L er en super juniorsekk til ferske og erfarne speidere. Enkel tilgang og god oversikt med svært gode løsninger og mange detaljer. Justerbar rygg lengde som passer 8–12 år. ❷

«Speiderposen» Mammut Ajungilak Kompakt MTI 3-season er en sovepose laget for mye bruk. Myk og deilig kvalitetspose med god utforming. Komforttemperatur ned til -4 grader. Perfekt for speidere! ❸

www.speider-sport.no

Nettbutikken Speider-sport AS eies av Norges speiderforbund og alt overskudd går til mer speiding i Norge. I 2015 genererte vi 1,3 millioner kroner til Norges speiderforbund! Vi har gratis frakt over kr 1000 og er kjent for god service og svært rask levering.

1

3

2

MAMMUT

MAMMUT

AŞIVIK

Hiker 50L

SNØ, SPENNING OG TELTING PÅ ISBRE

TEKST: MORTEN ØDEGAARD • FOTO: MORTEN ØDEGAARD OG INA STORTEIG

OPPLEVDE JOTUNHEIMEN PÅ FLOTTESTE

– Oi da! Nå ser det faktisk ikke ut som vi kommer videre! roper jeg ned til resten av taulaget.

– Her er det fem meter ned, og overheng på andre siden. Sprekken fortsetter så langt jeg kan se, i begge retninger.

Vi ser ikke langt, for tåka er tett, og vi hadde brukt en del tid på å komme oss opp den bratte snøen på en trygg måte.

– Da får vi vel gå ned igjen samme vei, foreslår Kim. – Ellers er vi ikke sikre på å rekke båten.

ERFARNE OG FERSKE

Vi er en liten gjeng som er med på Nettverk for friluftslivs fjellsportheleg. Hver høst har nettverket arrangert samling i Jotunheimen, med bre og toppтур på programmet. I år tok vi båten

fra Gjendesheim til Memurubu, sammen med alle som skulle gå Besseggen. Men vi følger dem bare et lite stykke på veien, før vi vandrer ut i lyngen på egenhånd.

Målet er Surtningssue, Norges sjuende høyeste fjell, 2 368 moh. Det går en merket sti dit, men den ville vi bare gå på vei ned. Opp ville vi gå via Surtningssuebreen.

– Alle de andre har vært med på Brekurset tidligere, og kan brevandring, forteller Andreas.

– Men jeg har ikke gått på bre før, så

Nettverk for friluftsliv arrangerer kurs i bre, vinterfjell og kano. Hvert år er det flere flotte turer og samlinger som alle rovere og ledere kan delta på. Se mer på www.speiding.no/arrangementer. Følg gjerne nettverket på facebook.com/friluftsliv.

Sakte, men sikkert, kommer vi oss forbi alle vanskelighetene. Det tar tid, og først når kveldssola farger fjelltoppene rundt oss rosa, finner vi et sted vi kan slå leir oppe på isen, 2 100 moh.

- Innmari kult å sove rett på breen, synes Edward.
- Det har jeg ikke prøvd før. Jeg har faktisk ikke vært i Jotunheimen før heller, og det er kjempefint her!

INGEN SKAM Å SNU

Søndag morgen våkner vi i tykk tåke. Planen er å gå det siste lille stykket

opp til toppen, og ned Memurudalen. Utfordringen er en bratt snøbakke som pleier å ha en diger sprekk på midten, og at vi ikke ser noen ting. Vi navigerer oss fram, og trækker oss stadig opp der vi tror sjansen for å komme opp er størst. Men nei, det går ikke her. Kanskje det går an lenger bort. Vi vet ikke, og har ikke tid til en ny bomtur.

Ingen skam å snu, når man har en båt å rekke! Det blir samme vei ned igjen. Nå vet vi hvor letteste rute går.

BREFRELST

Nede på fergekaia koser vi oss med nystekte vaffer – slitne og veldig fornøyde.

- Det har vært helt supert, sier Ina, og får bekräftende glis fra de andre.
- Skikkelig fint med en tur til fjells!
- Ja, Jotunheimen må jeg tilbake til, ivrer Edward.
- Og jeg skal melde meg på Brekurset neste sommer, sier Andreas bestemt.

Å SITT

det er kjempegøy at jeg kan låne utstyr og får være med og prøve. Siden Morten er en av breinstruktørene, blir dette et slags introkurs for meg!

SOV PÅ BREEN

Ina leder taulaget trygt opp breen, selv når vi kommer til et parti med mer sprekker og vanskeligere is.

- Nå er det jammen godt vi går i tau! Her er det langt ned, konstaterer hun.

Vi har stegjern på beina, og isøks til å hjelpe oss å klatre der det er litt bratt.

Fra venstre: Andreas Gram, Edward Roberts, Kim Gretland Gulbrandsen og Ina Storteig synes speiding er best på tur! Edward (bakerst) og Kim bruker nye ferdigheter og kunnskap til å forsere Surtningsuebreen.

SYNLIGHETSARBEID

TEKST OG FOTO: CHRISTIAN SANGEREID

KOMMUNIKASJONSSPIRENE

Vi er på ei speiderhytte litt sør for Oslo. Seks rovere kryper rundt i gresset med hvert sitt kamera, mens småspeidere leker og herjer rundt dem. Den karakteristiske klikke-lyden til kameralukkere er ikke til å ta feil av: Mediepatruljen er på fotooppdrag.

Seks rovere skal over to år jobbe tett sammen med tre mentorer for å øve opp ferdighetene sine innen praktisk kommunikasjonsarbeid. Et av målene med Mediepatruljen er å løfte frem kommunikasjonstalenter i speideren. Dette foregår gjennom god opplæring i praktisk kommunikasjonsarbeid, slik at roverne blir flinke til å formidle speidingen i både interne og eksterne medier. I tillegg vil deltakerne få øve seg på å være talspersoner – noe som er svært nyttig i lokalt mediearbeid for gruppen eller kretsen. De skal også være med i kommunikasjonsetaten

under Nord 2017. De tre mentorene, Carl-Frederic Salicath, Christian Sangereid og Daniel Gauslaa har alle lang erfaring fra kommunikasjonsarbeid i speidersammenheng, både fra tekst, foto, film, kampanjearbeid, pressearbeid og kommunikasjon i sosiale medier.

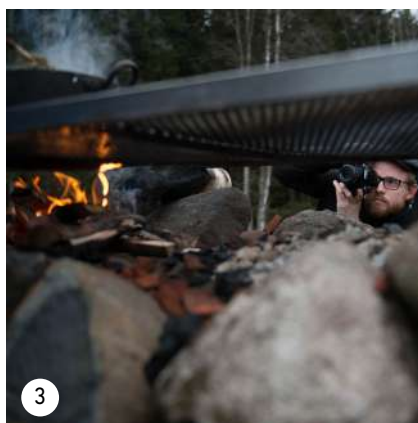
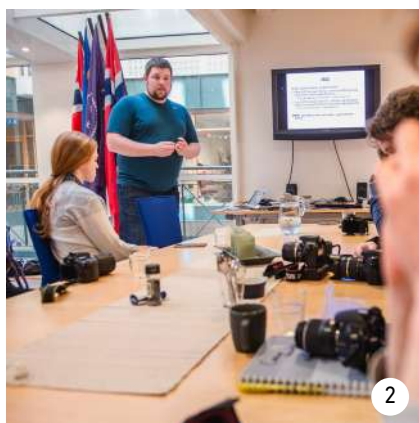
PÅ TUR MED SMÅSPEIDERE

Første helgesamling ble holdt i vår, med tema «Fotografering». Store deler av lørdagen ble tilbragt i felt, hvor deltakerne besøkte en småspeiderflokk på tur. Før de dro ut, forberedte de seg med å se for seg ulike interessante

scenarier og vinklinger det kunne være aktuelt å bruke. – Jo mer forberedt man er til et oppdrag, desto lettere er det å jobbe målbevisst og få de riktige bildene, forteller Carl-Frederic Salicath, en av de tre mentorene.

STORE FORVENTNINGER

Olav Hopsdal Breistein (17) fra Bønes speidergruppe er deltaker og forteller at han i løpet av første samlingen allerede har blitt bedre til å fotografere. – Jeg har tatt mange bilder tidligere, men ikke på denne måten. Man må tenke annerledes når man jobber målrettet, forteller han.

MEDIEPATRULJEN 2016–2017

Består av seks rovere (16–23 år) fra ulike deler av landet og tre mentorer med mye erfaring fra «speiderkommunikasjon». Patruljen får gjennom fire helgesamlinger over to år, og praktiske oppgaver mellom disse, utvikle talentene sine innen foto, film, tekst og muntlig kommunikasjon. Dette er tredje runde med Mediepatruljen (tidligere kalt Kommunikasjonsnettverket) i Norges speiderforbund.

01: Ine Thorgersen og Therese Brendryen ligger lavt i gresset for å få best mulig vinkel til motivet. Foto: Daniel Gauslaa. **02:** Mentor Christian Sangereid snakker om kamerateknikk. Foto: Daniel Gauslaa. **03:** Mentor Carl-Frederic Salicath viser hvordan man kan få mer spennende bilder ved å bruke kreative vinkler og naturlige rammer.

04: Mats Vatne Grønseth, Caroline Skogaker og Therese Brendryen forsøker å fange øyeblikkene. Foto: CF Salicath. **05:** Mats Vatne Grønseth og Caroline Skogaker praktiserer «lavt perspektiv» på en forlatt rev. Foto: CF Salicath.

Olav leste først om mediepatruljen i Speideren, og søkte om å bli med fordi det hørt veldig gøy og interessant ut – i tillegg til at han spesielt ønsket å bli bedre til å ta bilder og filme. – Så langt har vi bare lært om fotografering, men vi skal blant annet lære om film seinere.

Mats Vatne Grønseth (23) fra 1. Fræna Elnesvågen speidergruppe er også fornøyd med opplevelsene så langt. – Jeg søkte om å bli med fordi flere tidligere deltakere anbefalte det. Det de hadde vært med på hørt utrolig artig ut. Jeg vil være med for å bli bedre til å formidle mine opplevelser i speideren til andre. Etter første samling er Mats strålende fornøyd. – Opplevelsene så langt har vært kjempebra. Patruljen svarer definitivt til de høye forventningene jeg hadde. Vi er fortsatt tidlig i løpet, og jeg gleder meg skikkelig til å lære enda mer og utvikle meg ytterligere.

Therese Brendryen (19) fra Kattem speidergruppe er også veldig fornøyd med opplegget. – Jeg har blitt bedre til å ta bilder, takket være et supert opplegg og fantastiske mentorer. Ønsket mitt om å bli bedre til å fotograferer har endret seg til et ønske om å bli mer synlig innen media og kommunikasjon under speiderarrangementer.

GØY Å SE SITT EGET ARBEID «PÅ TRYKK»

Det er ikke bare på fellessamlingene deltakerne får prøvd seg. Det erfarte Therese da hun var med som deltaker på LeirLØFT i Bodø i høst. Hun traff tilfeldigvis Carl-Frederic, som ikke var sein med å gi henne et oppdrag. – Carl-Frederic kastet meg rett ut i en utfordring om å ta bilder i løpet av arrangementet, slik at man kunne få laget en nettsak til speiding.no, forteller

hun. Utfordringen tok hun på strak arm. – Jeg syntes det var utrolig artig – og ikke minst var det veldig gøy å se at bildene mine ble brukt i nettsaken.

IKKE GOD NOK?

– Har du interesse for foto, journalistikk eller annet medium, eller vil lære om noe av dette, anbefaler jeg deg virkelig til å bli med neste gang muligheten byr seg (i 2018, red.anm.)! Du får jobbe sammen med andre speidere som har de samme interessene, og du får lære av folk som virkelig kan det de driver med. Ikke minst får du bli med i et fantastisk nettverk i speiderorganisasjonen, avslutter Mats. – Ikke vær redd for at du ikke er god nok!, legger Therese til. – Det er det ingenting som heter, for i denne patruljen lærer man seg å bli flinkere – uansett utgangspunkt.

VITENSENTRENE

TEKST: KIRVIL KAASA | FOTO: TEKNISK MUSEUM OSLO, TEKNOTEKET

SPEIDING + REALFAG = NYE OG SPENNENDE MULIGHETER

Norges speiderforbund har inngått samarbeid med en aktør innen naturvitenskap, matematikk og teknologi; Vitensenterforeningen.

«I 2024 er Norges speiderforbund den mest attraktive organisasjonen for barn og ungdom som vil ut i naturen og i verden. Speideren er en relevant bevegelse som når flere.»

Fra Norges speiderforbunds visjon for 2024, vedtatt av Speidertinget 2014

Et av NSF's langtidsmål er at flere prosjekter og satsninger skal skje i samarbeid med andre nasjonale samfunnsaktører. – Vi ønsker å øke innsatsen mot ungdom i alderen 12–16 år spesielt. Mange slutter i speideren når de er i denne alderen. Derfor vil vi satse på å videreutvikle aktivitetstilbudet til denne aldersgruppa, forklarer generalsekretær Jens Morsø.

Nylig har Norges speiderforbund inngått et samarbeid med Vitensenterforeningen, som er en sammenslutning av 10 regionale vitensentre i Norge. Foreningen jobber for å fremme kunnskapen om hva vitensentre er og hvorfor vi trenger dem. Den er også et organ for samarbeid mellom de regionale vitensentrene, og arrangerer administrative møter og faglige seminarer.

Dette høres kanskje tørt og altfor voksent ut til å kunne bidra til noe som er gøy og spennende for vandrere og rovere, men barn og unge er en målgruppe som Vitensentrene lenge har vært særlig opptatt av. Mange, både barn og voksne, har besøkt minst ett av vitensentrene, for eksempel VilVite

i Bergen, eller INSPIRIA science center ved Sarpsborg, som kaller seg «et opplevelsessenter som handler om kunnskap».

Norges speiderforbund og Vitensenterforeningen ønsker å utvikle aktivitetsopplegg for ungdom sammen. Oppleggene skal motivere til aktivt friluftsliv, samt øke interessen for naturvitenskap og teknologi. I tillegg skal de vise hvordan teoretisk viten kan brukes til å løse praktiske oppgaver.

Partene tar sikte på et langsiktig samarbeid, og vil bygge det opp og utvikle det steg for steg.

I en første fase (2016–17) ønsker man å etablere to eller tre lokale/regionale prosjektgrupper, og etablere samarbeid lokalt med to-tre vitensentre for å utvikle aktivitetsopplegg. Speidergrupper får så teste oppleggene: Synes speiderne at aktivitetene er engasjerende og motiverende? Treffer oppleggene dem mellom 12 og 16 år? Bidrar det til at flere blir lengre i speideren?

Eksempler på samarbeidsprosjekter

NYE SPEIDERMERKER INNEN NATURVITENSKAP OG TEKNOLOGI

Utvikle nye, inspirerende og engasjerende aktiviteter innen naturvitenskap og teknologi spesielt tilpasset ungdom. Det vil være naturlig å knytte disse aktivitetene til en rekke nye fordypningsmerker.

VITENSKAPSSPEIDING HVERT ÅR

Utvikle en nasjonal utforskeruke for speidere rettet mot utvalgte temaer innenfor naturvitenskap og teknologi.

– Å koble speiderens naturvitenskap med teknologi skaper både realfagsglede og naturglede. Det ønsker vi at flest mulig skal oppleve!

Geir Endregard, nestleder i Vitensenterforeningen.

HVA ER ET VITENSENTER?

Et vitensenter er et populær-vitenskapelig opplevels- og lærings-senter innen naturvitenskap, matematikk og teknologi. Her lærer du ved å gjøre morsomme og spennende ting selv! I et vitensenter kan barn og voksne utforske fenomener knyttet til helse, natur, miljø og teknologi. Mer informasjon om foreningen og vitensentrene finnes på vitensenter.no.

Interessert i å være med på å utvikle og/eller teste oppleggene? Ta kontakt med forbundskontoret: nsf@speiding.no

VITENSENTRERNE
Skaper realfagsglede

mulige osjekter

VITENSENTERAKTIVITETER PÅ LANDSLEIR OG PÅ NM

På en landsleir og på NM i speiding kan et samarbeid med vitensenterforeningens medlemmer bidra til et enda bedre aktivitetstilbud til speiderne.

Både i kretsbannerkonkurransene og i NM kan speiderne konkurrere i oppgaver relatert til realfag.

VITENCAMP

En vitencamp kan kombinere ressursene til vitensentrene med det speiderfaglige og friluftslivsorienterte. Bare fantasien setter grenser for hvilke kreative, morsomme og lærerike aktiviteter som kan komme ut av en slik kombinasjon!

Knut Arild Hareide (43), leder i Kristelig Folkeparti

1. Det tror jeg er min første kretsleir på Valen. Her fikk jeg være med på min første haik, og min storebror Bjarne ledet leirbålene om kvelden. Disse nydelige sommerdagene på Valen følte jeg at jeg gikk fra barndomstida – til et blick inn i ungdomstida.
2. Mitt verste leirminne er at vi dro hjem fra Notodden landsleir i 1985 (på grunn av flom, red. anm.). Vi dro egentlig hjem da sola kom til Notodden! Men det er lett å være etterpåklok. Vi reiste kjerringa med å samle hele gjengen til leir på Skaugum fire år etter.

EKSPERTEN OG SPEIDEREN

1. Hva er ditt beste leirminne?
2. Og hva er det verste minnet fra leir?

TEKST: ALEXANDER VESTRUM | FOTO: AGNETE BRUN OG SINDRE GUDBRANDSEN

Maja Jørgensen (14), assistent i Hakkespett, 1. Bodø, Salten krets

1. Det er patruljehaiken som vi hadde i Stavanger i 2013. Hele patruljen gikk samlet, og vi koste oss hele veien. Vi ble også kjent med en annen patrulje.
2. Det var da jeg mistet mobilen min. Det var også i Stavanger. Jeg hadde glemt hvor jeg la den, og jeg lette rundt på hele leirområdet. Så viste det seg at den lå under en av madrassene!

PORTRETT

TEKST OG FOTO: ALEXANDER VESTRUM

FEMKAMP- MESTEREN

De tre siste årene har laget til Sebastian Heltberg (22) vunnet Roverfemkampen. Men han deler gjerne noen tips for å gjøre konkurransen spennende.

ROVERTIPS

Se video på
speiding.no
for flere tips til
roverfemkampen!

Året før var det også et roverlag fra samme gruppe som vant.

– Vi går jo inn for å gjøre det best mulig, sier Sebastian, som likevel ikke mener det dreier seg om «topping» av laget.

I år het vinnerlaget Xiphias gladius, som er latin for sverdfisk. Blant de andre lagene fra Nordstrand er Vimsete Elg og Kremen.

Sjekker du Facebook-sida hans, kan du se at NM-trofeet Pagos sverd har blitt med laget blant annet til det høyeste punktet på fastlands-Norge, nemlig Galdhøpiggen.

SJEFER I HINDERLØYPA

Det er særlig i hinderløypa laget hans har gjort det bra. Der har det blitt seier de fire siste årene.

– Når vi først stiller opp, er det morsomt å gjøre det best mulig. Jeg personlig synes det er morsommere å gjøre det bra, medgir Nordstrand-roveren.

Noe av overlegenheten i hinderløype kan kanskje forklares med at troppen lager nettopp en slik på hver sommerleir. Det hjelper også at Sebastian er tidligere orienteringsløper. I fjor vant laget hans faktisk også både teorioppgaven og woodcraft.

– Vi kunne *gått* gjennom hinderløypa – og vunnet, slår han fast.

Det var altså ikke den helt store spenningen. I år var det betydelig morsommere. Da var marginen ned til det neste laget, Dei Magiske Dragane, fattige to poeng!

LÆRE AV FEIL

Det er også ting Nordstrand-roverne har lært av å gjøre feil.

– Vi er blitt veldig gode til å lese reglene, etter det første året vi vant. Vi skulle lage en heisekran av tre, og den skulle kunne rotere rundt. For at den skulle bli stabil nok, brukte vi en del av oppgavearket. Det var tydeligvis ikke nevnt under «utdelte materialer»,

fant vi ut. Noen sendte inn klage, og vi mistet halvparten av poengene. Vår var definitivt best, men vi gikk fra 100 til 50 poeng.

Og:

– Man må alltid vite hva man skal ha med til hemmelig oppgave. Ta det med, uansett hvor rart du synes det er.

Han bemerker også at årets woodcraft-oppgave var den første han har fått som ikke hadde spørsmål om skyer.

– Vi har ledd litt av det. Men vi har bare skumlest litt om forskjellige skynavn.

VARIERENDE VÆR

Været kan variere, og da også hvor mye gjørme det er i hinderløypas gjørmegrop. I Bergen for fire år siden var Sebastians lag først ut, og det var både kaldt og vått.

– Da var det faktisk et tynt islag der. Og de hadde drevet hogst der. Så det var sånn fin, fermentert flis i vann. Det lukter veldig deilig, sier han med størst mulig ironi i kroppsspråket.

Neste år kan det hende de må gjøre om på laget. Reglene sier nemlig at alderen på de tre på laget til sammen ikke kan overstige 63 år.

– Nå må vi begynne å dra med oss de

yngre, forklarer Sebastian.

Det er ikke bare roverfemkamp som gjelder. Sebastian er en av lederne i flokken til Nordstrand. Det er ei gruppe der ingen ledere som er i det daglige speiderarbeidet, er over 24 år.

Selv har han vært speider siden slutten av sjetteklassen.

– Jeg liker å være ute. Først hadde jeg prøvd mange andre ting, som svømming og korps. Og så var det en kompis av meg som hadde begynt, og jeg ville prøve. Det morsomme var jo at han var der ett år før han sluttet, mens jeg fortsatte, sier Sebastian.

SPEIDER-CV

Navn: Sebastian Heltberg

Alder: 22

Utdanning: Studerer fysikk ved Universitetet i Oslo

Speiderbakgrunn: Leder og rover i 1.

Nordstrand, Oslospeiderne

Aktuell: Tre ganger mester i Roverfemkampen

De tre sverdfiskene Fredrik August Wyller, Sebastian og Katrine Logstein med Pagos sverd.

LEDERSIDEN

TEKST : VENUSIA VINCIGUERRA OG CECILIE FONGEN BJØRNSTAD • ILLUSTRASJONSFOTO: TROND ANDERS NORDBY

MEDBESTEMMELSE OG ANSVAR – SPØR SPEIDERNE!

Demokrati i speideren starter tidlig og foregår i alle enheter, hver uke, så fremt speiderlederne er bevisste på hva det handler om.

Allerede fra bever- eller småspeideralder får speiderne våre demokratitrening, som er et viktig steg på veien til å bli selvstendig og ansvarsbevisst. Det krever bevissthet hos deg som er leder, men vanskelig trenger det ikke være!

Speidermetoden legger godt til rette for demokratitrening gjennom bruk av medbestemmelse og ansvar i alle deler av speiderarbeidet.

Et av Baden-Powells favorittsvar når han ble spurt om hva god speiding er, var «spør gutten». Det viktigste du

som leder kan lytte til, er speidernes meninger.

HVA ER MEDBESTEMMELSE?

Med medbestemmelse mener vi deltakelse i avgjørelser som angår ens egen situasjon. I speideren betyr dette at speidere har innflytelse på det daglige speiderarbeidet, slik at de får øvelse i å legge fram egne meninger og ideer, og argumentere for dem. Når speiderne blir utfordret til å påta seg økende grad av ansvar, får de også større

«Å gi speiderne dine trening i demokrati og medbestemmelse er et av dine viktigste og mest verdifulle bidrag til samfunnet vårt!»

påvirkningskraft. Slik erfarer de i praksis hva det betyr å tilhøre et samfunn.

HVORFOR?

Baden-Powell så at ungdom var ivrige og lærevillige hvis de fikk muligheter og ansvar. Han ga speiderne mottoet «Vær beredt» for å minne dem om at de alltid skulle være klare til å «gjøre den rette tingen i det rette øyeblikket og ha viljen til å gjøre den.» Han mente at det å gi virkelig ansvar innebærer å la speiderne løse oppgavene på sin egen måte. Ved å gi delvis ansvar, vil lederen bare delvis oppnå resultater!

HVORDAN?

Min vei, mitt tempo, sier WAGGGS. Vi lærer alle på forskjellige måter og finner inspirasjon på ulikt vis. Treningsprogrammet gir speiderne gode muligheter til å utforske egen læringsreise i sitt eget tempo, sette seg mål, gjøre feil, uten at vi tvinger dem inn i en standard eller et tidsskjema. Speiderne kan for eksempel påvirke hvilke merker de skal ta, og de kan velge speiderprosjekter ut fra egne interesser. De tar, med andre ord, ansvar for egen utvikling, med støtte fra medspeidere og ledernes veiledning. Etter hvert som de utvikler seg, vil mengden av medbestemmelse og ansvar vokse. Det bidrar til å gjøre dem klare til å engasjere seg i sitt eget nærmiljø og i samfunnet ellers.

HER FINNER DU MER STOFF OM TEMAET MEDBESTEMMELSE FOR SPEIDERE:

- Lederveiledning om speidermetoden
- Heftet om speidermetoden
- Aktiviteter som trener speiderne i medbestemmelse finner du i Speiderbasen. Søk på enten S-1, S-2 eller S-3 i feltet Aktivitetssøk. Da får du flere aktiviteter å velge blant, for eksempel ulike fordypningsmerker og opplegg til speidermøter.

LEDERENS ROLLE

Speiderlederen legger til rette for at speiderne bruker retten sin til medbestemmelse og benytter seg av mulighetene for å ta ansvar i patruljen, førerpatruljen, enheten, gruppa og andre organisasjonsledd i Norges speiderforbund. En god speiderleder sørger også for at speiderne har reelle valgmuligheter i overensstemmelse med interessene og evnene sine.

Som speiderleder har du et ansvar for at speiderne får erfaring med å bli ledet og selv lede andre i et trygt miljø, der det er rom for å prøve og feile og lære av sine erfaringer. Det er også viktig for speiderne å se konsekvensene av valgene og handlingene sine. Ved at lederen legger vekt på medbestemmelse og demokrati, vil speiderne oppleve at deres meninger er verdifulle, og våge å si dem både i speideren og i andre sammenhenger. Dette krever trening, det vil si at speiderne får øve seg igjen og igjen. Slik bidrar speideren som organisasjon og du som leder til at barn og unge blir vant til å påvirke omgivelsene sine på demokratisk vis. Det styrker dessuten den viktige selvfølelsen og selvtiliten hos barn og unge.

Begrepet demokratitrening kan kanskje høres tørt og byråkratisk ut, men det trenger ikke å være det. En viktig forutsetning for at speidere vil bidra er glede og engasjement. Ikke glem dette når du jobber med demokratitrening. Lykke til med å skape engasjerte speidere!

AKTUELLE ARENAER

- Prosjekter
- Evaluering og refleksjon
- Treningsprogrammet
- Patrulje og førerpatrulje
- Enhets- og gruppeliv
- Speidermøter
- Trening i ledelse

Foto: Hussien Amri

**SE TV2S
ARTISTGALLA**
LØRDAG 17. DESEMBER
KL. 21.40

Kjære speidere

Lørdag 17. desember
kl. 21.40 har vi i
Flyktningshjelpen Artist-
galla på TV2. Vi håper alle
våre flotte samarbeids-
partnere i speideren vil
hjelpe oss med å få folk
til å se på TV-sendingen.

Sammen kan vi gi
kjærlighet til mennesker
på flukt over hele verden.

Tusen takk for hjelpen.

Jan Egeland

#gikjærlighet
flyktningshjelpen.no

FLYKTNINGHJELPEN
NORWEGIAN REFUGEE COUNCIL

NRC

TV 2s ARTISTgalla

Twitter: twitter.com/flyktningshjelp
Facebook: facebook.com/flyktningshjelpen
Instagram: [@nrc_flyktningshjelpen](https://instagram.com/nrc_flyktningshjelpen)

ROVERFEMKAMPEN 2016

TEKST: KIRVIL KAASA FOTO: ANDREAS EIKREM BJØRNDALEN

SVERDFISKENE FORSVARTE SVERDET

Xiphias Gladius, som betyr sverdfisk, vant Roverfemkampen 2016, og sørget dermed for at vandretrofeet Pagos sverd for tredje år på rad havnet hos roverne fra 1. Nordstrand speidergruppe.

Femkampen ble arrangert i strålende vær og flotte omgivelser på Camp 773 i Rogaland i september, og godt over 100 roverer deltok. Lagene Dei Magiske Dragane og Kremen tok andre- og tredjeplassen.

I denne tevlingen konkurrerer roverne i orientering, teori, woodcraft, en hemmelig oppgave og en skikkelig utfordrende hinderløype. Årets hemmelige oppgave var å lage en kule-labyrint, og lagene fikk utdelt ei plate, list, plank og spiker som hjelpemidler.

NAVNET SKJEMMER INGEN

Stor kreativitet og bredde preger navnene på lagene i denne konkurransen, hvor også ambisjonsnivået varierer fra lavt til høyt: «Gi Elin litt vann», «Treige små sumobrytere», «Sau mellom bjørk og busk» og «Mudder Fockers» er bare en liten bukett tilfeldig valgte eksempler!

Her er noen inntrykk fra Roverfemkampen 2016.

TEGNESERIE

AV: FRODE ØVERLI

PÅS AN om... gagging

HEDER OG ÆRE

Her presenterer vi speiderledere og andre det ble gjort litt ekstra stas på før sommeren, det vil si de som har fått Norges speiderforbunds hederstegn og æreskniv.

NSFS HEDERSTEGN

Hanne Kjørseth Sunde, tildelt fra Asker og Bærum krets
Knut Sunde, tildelt fra 1. Vegårshei MSK speidergruppe

ÆRESKNIV

Anne Songedal, tildelt fra 1. Vegårshei MSK speidergruppe
Steinar Langmyr, tildelt fra 1. Vegårshei MSK speidergruppe

Gratulerer!

SPEIDEREN FOR 50 & 25 ÅR SIDEN

TEKST: ALEXANDER VESTRUM

Med dette nummeret av Speideren slutter Arthur Syversen – blant venner kalt «Professor'n» – i stillingen som redaktør av bladet. I åtte år har han trofast og interessert arbeidet for sitt kjære blad. (...) Nå har han funnet at han ikke lenger makter å kombinere to jobber (han er også lærer).

Speidersjef Bernh. Müller i
Speideren nummer 9/10 – 1966

Vi spurte guttene også om de ikke syntes det var flaut å glemme å ta av luene da vi skulle synge speiderbønnen, men da svarte de bare at de «la mere vekt på stil enn sveis ...». Det hersket ingen tvil om hvordan seieren skulle feires ... Pizza og video hjemme hos tropsleder.

Sak om den NM-vinnende patruljen
A:G fra 1. Eidsvoll i Speideren nummer
4 – 1991

MEDLEMSINFORMASJON

Som medlem i Norges speiderforbund har du bestemte rettigheter, muligheter og plikter. På denne siden har vi samlet en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap.

MEDLEMSFORDELER

- › Mange nye venner
- › Unik praktisk kunnskap
- › Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
- › Mange flotte opplevelser på møter og turer
- › Medlemsbladet Speideren for din aldersgruppe fire ganger i året
- › Rabatt på leie av flotte speidereieendommer og speiderbåter
- › Personskadeforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets, korps eller forbund

MEDLEMSKONTINGENT

Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengig av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Støtrelsen på denne støtten er avhengig av hvor mange registrerte medlemmer Norges speiderforbund har, det vil si medlemmer som har betalt medlemskontingenten. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelser. Alle speidere får medlemskort. For at medlemskortet skal bli gyldig må du huske å krysse av for «Kvittering tilbake» eller «Oblat for medlemskort» ved betaling over Brevgiro eller via Nettbank. Du får da tilsendt en oblat fra banken som skal festes på medlemskortet. Sjekk at du betaler til riktig kontonummer, og bruker riktig KID-nummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT

Alle medlemmer har et seks-sifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen, medlemskortet og sammen med adressen på baksiden av Speideren. Nummeret skal blant annet oppgis ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Ønsker du å melde deg ut av speideren må du si i fra til din lokale leder og/eller sende en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

NORGES SPEIDERFORBUND

BESØKSADRESSE:

St. Olavs gate 25, 0166 Oslo

POSTADRESSE:

Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo

TELEFON: 22 99 22 30

E-POST: nsf@speiding.no

www.speiding.no

HVA SKJER?

Du kan være med på mye hyggelig, morsomt, utfordrende og lærerikt før og etter nyttår. Bare se her!

Full oversikt over alle sentrale arrangementer finner du på speiding.no/arrangementer

FREDSLYSET

For hvem: Alle
Når: 21.–27.11.
Hvor: Flere steder i landet
Påmeldingsfrist: Ingen

Fredslysflammen ble tent i Fødselsgrøtten i Betlehem i 1986 og spredt derfra av speidere og tidligere speidere. Den brenner permanent flere steder, blant annet i Roskilde domkirke. Hvert år i november blir den fraktet rundt slik at den kan brenne i speiderlokaler, hjem og kirker mange steder i verden. Flere norske speidergrupper og St. Georgs-gilder arrangerer fredslysgudstjenester.

ISKLATRETUR

For hvem: Rovere og ledere
Når: 13.–15.1.
Hvor: Rjukan
Påmeldingsfrist: Se speiding.no

Nettverk for friluftsliv arrangerer samling på Rjukan, og det er isklattring det handler om. Rjukan er et av Europas beste steder for akkurat det, med fosser i alle vanskelighetsgrader. Alle rovere og ledere er velkomne til å bli med.

KONTAKTSEMINAR SJØ

For hvem: Rovere og ledere
Når: 20.–22.1.
Hvor: Søgne
Påmeldingsfrist: Se speiding.no

Det årlige kontaktseminaret er åpent for alle rovere og ledere i sjøspeidernettverket. Her treffer du andre ledere og rovere fra sjøspeidermiljøet, og har mulighet til å utveksle erfaringer og få siste informasjon om det som skjer innen sjøspeiding. Kontaktseminaret fungerer som årsmøte for sjøspeidermiljøet.

NASJONAL LEDERTRENERSAMLING

For hvem: Ledertrenere og representanter fra nettverkene
Når: 13.–15.1.
Hvor: Bønsmoen skole, Eidsvoll
Påmeldingsfrist: Se speiding.no

Har du lyst til å være med på å bygge ledertreningen for fremtiden i Norges speiderforbund? Da setter du av helgen XX. januar! Den årlige ledertrenersamlingen er åpen for alle som driver med ledertrening i NSF, både godkjente ledertrenere og «trainee»-ledertrenere, samtforskjellige kursstaber.

FJELLEDERKURSET

For hvem: Rovere og ledere over 18 år
Når: 4.–11.2.
Hvor: Solstølen på Hardangervidda
Påmeldingsfrist: Se speiding.no

Norges speiderforbund har i mange år arrangert det tradisjonsrike fjellederkurset for rovere og ledere som ønsker å lære om ledelse på tur vinterstid. Under veiledning av en erfaren og dyktig stab får deltakerne lære mye om planlegging og gjennomføring av sikre og opplevelserike turer i vinterfjellet, og om det å mestre krevende situasjoner.

TENKEDAGEN

For hvem: Alle
Når: 22.2.
Hvor: Over hele landet
Påmeldingsfrist: Ingen

Tenkedagen den 22. februar er en internasjonal markeringsdag for speidere over hele verden. Dagen feires på ulike måter, men ideen bak dagen er den samme: Å markere at vi er en del av en verdensomspennende bevegelse, og å samle inn penger til styrking og oppstart av speiderarbeid verden over.